

گزارش «فرهیختگان» از وضعیت مالی آموزش عالی و دانشگاه‌های دولتی

۹۰ درصد بودجه دانشگاه‌ها صرف حقوق می‌شود

زهرارمضانی
نخستین‌رئیس‌جمهور دانشگاه

سهم پایین آموزش عالی از بودجه عمومی در مقابل سهم بالای حقوق

۷٫۰۷ درصد GDP به آموزش عالی می‌رسد

سهم بالای آموزش عالی از GDP می‌تواند دستاوردهای قابل توجهی را برای اقتصاد کشور به همراه داشته باشد، اما به نظر می‌رسد هنوز راه زیادی در این حوزه پیش روی کشور وجود دارد. درحقیقت با نگاهی به آمارهای این حوزه باید عنوان کرد در سال ۱۴۰۰ سهم کل آموزش از GDP کشور ۲٫۵ درصد بود، رقمی که به گفته معاون اداری - مالی وزارت علوم تغییری هم در آن طی سال‌های اخیر ایجاد نشده است؛ اما مساله زمانی حادث می‌شود که بدانیم سهم آموزش عالی ما از GDP کشور ۰٫۷ درصد است؛ سهم اندکی که نمی‌تواند دستاوردی را برای کشور رقم بزند. خطیبی در این باره می‌گوید: «این رقم در کشورهای صنعتی به پنج درصد می‌رسد، حتی در کشورهای اطراف مانند عربستان هشت درصد و امارات ۵٫۵ درصد از GDP این کشورها به آموزش عالی شان می‌رسد. موضوع زمانی جالب‌تر می‌شود که طبق گفته‌های این مقام مسئول، بودجه بزرگ‌ترین دانشگاه کشور که دانشگاه تهران است، ۵ همت بوده و کل بودجه آموزش عالی هم امروز کمتر از یک میلیارد دلار اعتبار دارد؛ این در حالی است که اعتبار دانشگاه آنتکارا ۲۶ هزار میلیارد تومان و دانشگاه عبدالعزیز عربستان ۱۶ همت است.

طبقه‌بندی انواع سطوح آموزش	میزان
کل سهم آموزش	۲٫۵
آموزش ابتدایی	۰٫۸۲
آموزش متوسط عمومی و متوسط فنی و حرفه‌ای	۰٫۸۹
آموزش عالی	۰٫۷۱
سایر آموزش	۰٫۰۷

سهم آموزش عالی از منابع عمومی کمتر از ۳ درصد

بالارفتن تورم طی سال‌های اخیر هزینه اداره دانشگاه‌ها را گران‌تر کرده است، موضوعی که طبیعتاً نیازمند بالا رفتن اعتبارات خواهد بود. موضوعی که در حوزه اعتبارات هزینه‌ای آموزش عالی نیز به گفته علی خطیبی بارشند ۲۷ درصدی همراه بوده و امروز ۵۲ همت اعتبارات هزینه‌ای آموزش عالی این حوزه محسوب می‌شود، رقمی که در سال گذشته به ۴۱ همت می‌رسید و می‌توان عنوان کرد که رشد نسبتاً خوبی را در این حوزه شاهد هستیم. با این حال سهم آموزش عالی از منابع عمومی کشور تقریباً زیر ۳ درصد و ۲۸۰ درصد است. هرچند براساس آمار منتشرشده در این نشست از سوی خطیبی، این رقم در سال ۱۳۹۹ حدود ۲۴۶ درصد اعلام شده اما این روند یک سال بعد به ۲۳۲ رسید. هر چند آن طور که علی خطیبی می‌گوید: «در این دو سه سال تلاش شده تا کمی سهم آموزش عالی از بودجه عمومی افزایش پیدا کند اما واقعیت آن است که با این اعتبارات و سهم آموزش از بودجه عمومی مسیر طاقت فرسایی پیش روی این حوزه قرار خواهد داشت. نکته قابل توجه در صحبت‌های این مقام مسئول آن است، برای تحقق اهداف تعیین شده در برنامه هفتم برای حوزه آموزش عالی این سهم باید به ۵ درصد از بودجه سال آینده برسد.

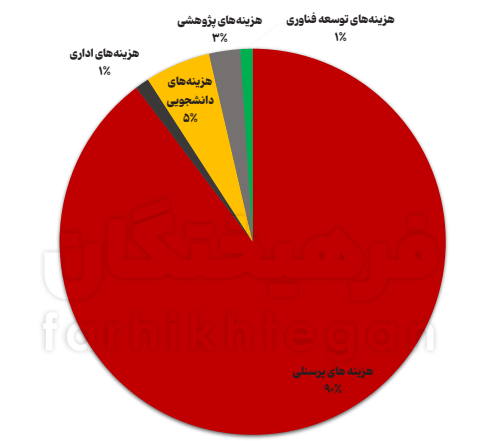
سال	۱۳۹۹	۱۴۰۰	۱۴۰۱	۱۴۰۲	۱۴۰۳
سهم آموزش عالی از منابع عمومی دولت (درصد)	۲٫۴۶	۲٫۳۲	۲٫۸۰	۲٫۸۰	۲٫۸۰

فقد حقوق و دستمزد بر ۹۰ درصد بودجه دانشگاه‌ها

روند هزینه‌کرد حدود ۳ درصد از بودجه عمومی در آموزش عالی نشان می‌دهد که هنوز بخش اصلی این اعتبارات در حوزه حقوق و دستمزد هزینه می‌شود؛ چراکه این بخش ۸۹٫۷ درصد از بودجه دانشگاه‌ها را شامل می‌شود. جالب اینجاست که خطیبی می‌گوید: «ما یک گپ ۱۱ درصدی در اینجا از کل بودجه دانشگاه‌ها داریم که هم در هزینه‌های دانشجویی

و تغذیه‌ای و هم اعتبارات فرهنگی، پژوهش و فناوری نهفته است.» نکته قابل توجه در صحبت‌های او آن است که تنها همین ۱۱ درصد است که تفاوت بودجه آموزش عالی از آموزش و پرورش را مشخص می‌کند. اعتباراتی که خطیبی از آن به عنوان مجرای تنفسی آموزش عالی برای فعالیت‌های پژوهشی و فناوری و فرهنگی یاد می‌کند و می‌گوید: «با این حال اگر به همین مدل ادامه دهیم با توجه به افزایش حقوق و دستمزد احتمالاً دیگر رقمی از این ۱۱ درصد هم نخواهد ماند و عملاً آموزش عالی کشور تبدیل به آموزش و پرورش می‌شود. یعنی تنها یک پولی دریافت و آن را هم صرف حقوق و دستمزد می‌کند و دیگر نباید از آن توقع پژوهش داشته باشیم.»

تغذیه‌ای و هم اعتبارات فرهنگی، پژوهش و فناوری نهفته است.» نکته قابل توجه در صحبت‌های او آن است که تنها همین ۱۱ درصد است که تفاوت بودجه آموزش عالی از آموزش و پرورش را مشخص می‌کند. اعتباراتی که خطیبی از آن به عنوان مجرای تنفسی آموزش عالی برای فعالیت‌های پژوهشی و فناوری و فرهنگی یاد می‌کند و می‌گوید: «با این حال اگر به همین مدل ادامه دهیم با توجه به افزایش حقوق و دستمزد احتمالاً دیگر رقمی از این ۱۱ درصد هم نخواهد ماند و عملاً آموزش عالی کشور تبدیل به آموزش و پرورش می‌شود. یعنی تنها یک پولی دریافت و آن را هم صرف حقوق و دستمزد می‌کند و دیگر نباید از آن توقع پژوهش داشته باشیم.»

بیش از ۵ هزار خوابگاه متاهلی در دست ساخت

خوابگاه‌های متاهلی هم یکی از موضوعات اصلی آموزش عالی کشور محسوب می‌شوند؛ مولفه‌ای که سهم آژنگاری در تقویت دوره تحصیلات تکمیلی هم برعهده دارند. با نگاهی به آمار این حوزه باید عنوان کرد از ۹۴ هزار دانشجوی متاهل کشور، ۷۸ هزار و ۸۴۲ نفر که معادل ۸۳ درصد از کل دانشجویان متاهل را شامل می‌شود، در مقطع تحصیلات تکمیلی درس می‌خوانند، در این میان سهم دانشجویان کارشناسی ۱۵ هزار و ۵۳ و کاردانی‌ها هم ۱۲۳ نفر اعلام شده است. آنطور که خطیبی می‌گوید، تأمین اعتبار این حوزه صورت گرفته و تنها نیازمند تخصیص است. طبق گفته‌های او، پنج هزار و ۵۶۹ واحد خوابگاه متاهلی در مراحل مختلف ساخت قرار دارد. نکته دیگر اینکه تعداد خوابگاه‌های متاهلی تا سال ۱۴۰۰ زیر هزار واحد بود اما در حال حاضر این تعداد به ۱۵۰۰ واحد می‌رسد.

تعداد خوابگاه‌های تحویل داده‌شده	تعداد واحدهای در دست ساخت	زیربنای خوابگاه‌های متاهلی	تعداد دانشگاه‌ها استان‌های درگیر	تعداد خوابگاه‌ها
۴۸۰ واحد	۵۵۶۹	۳۷۵۷۱	۵۶	۳۰

تأمین مالی ساخت‌وساز خوابگاه‌های متاهلی هم موضوع قابل توجهی است که طبق گفته‌های خطیبی از چهار مسیر محقق می‌شود. اولین مسیر آن مولدسازی اموال مزاد دانشگاه است، یعنی براساس توافقی که با دولت صورت گرفته اولویت اصلی در مولدسازی تکمیل خوابگاه متاهلی است. مسیر دوم هم ردیف متمرکز است که خود وزارتخانه به بحث خوابگاه‌ها اختصاص می‌دهد. سومین محل درآمد اختصاصی خود دانشگاه‌ها و در نهایت هم وام نهضت ملی مسکن است.

آنطور که خطیبی می‌گوید: «اولین وام را هم دانشگاه‌ها رازی به مبلغ ۵۸ میلیارد تومان از بانک تجارت برای این منظور وام گرفته و مسیر هم باز شده است. نکته دیگر بحث وثیقه است که براساس مصوبه هیات دولت، دانشگاه‌ها اجازه دارند خوابگاه را در محلی دیگر ساخته و یک ملک دیگر را به عنوان وثیقه در اختیار بانک‌ها قرار دهند.»

تغییرات قابل توجهی در بحث تخصیص منابع به دانشگاه‌های کشور صورت بگیرد و از این بابت تا حدی خیال دانشگاه‌ها برای تأمین هزینه‌های جاری راحت شود، اما واقعیت آن است که وابستگی دانشگاه‌های کشور به بودجه‌های عمومی هم باعث رخوت مالی

اعتبار شرکت‌های دولتی به فرهنگ دانشگاه

یکی از موضوعات قابل توجه فعالیت‌های فرهنگی دانشگاه‌هاست. حوزه‌ای که نبود بودجه باعث شده تا در طول سال‌ها توجه کمتری به آن شده یا به انجام برخی فعالیت‌های روتین و تکراری بسنده شود. جالب اینجاست که با وجود تخصیص اعتبار قابل توجه به این حوزه در قانون بودجه، تغییری در نحوه اجرای آنها صورت نگرفته است. مساله‌ای که خطیبی دلایلش را این طور توضیح می‌دهد: «در قانون بودجه ۱۴۰۳ جدول ۱۲ وجود دارد که براساس آن از محل یک درصد هزینه شرکت‌های دولتی، هزار و ۵۰۰ میلیارد تومان برای فعالیت‌های فرهنگی دانشگاه‌ها مصوب شده و کمیسیون آموزش هم این مبلغ را بین دانشگاه‌ها توزیع کرد اما تا امروز که در ششمین ماه سال قرار داریم، ریزالی از این اعتبار تخصیص پیدا نکرده است.»

۵۰ میلیون یورو اعتبار صندوق توسعه ملی دست سازمان برنامه ماند!

تجهیز آزمایشگاه‌ها و نوسازی این حوزه هم موضوعی است که طی دو سال اخیر تأکید ویژه‌ای بر آن از سوی مسئولان وقت وزارت علوم صورت گرفته بود. اتفاقی که با موافقت مقام معظم رهبری مبنی بر تخصیص ۱۰۰ میلیون یورو از صندوق توسعه ملی به این حوزه، امیدها را برای تغییرات اساسی در آن زنده کرد. اما این اعتبار به صورت کامل تخصیص نیافته است. معاون اداری و مالی وزارت علوم در این باره می‌گوید: «از این رقم ۵۰ درصد آن محقق شده و ۵۰ درصد دیگر در سازمان برنامه و بودجه تخصیص پیدا نکرده است، درحالی‌که دانشگاه‌ها به این اعتبار نیاز زیادی دارند.»

درآمد اختصاصی دانشگاه‌ها به ۱۷ هزار میلیارد تومان رسید

یکی از نقدهایی که همیشه به دانشگاه‌های دولتی مطرح شده و می‌شود، انکای آنها به بودجه‌های نفتی است. مساله‌ای که باعث شده زمینه برای انجام بسیاری از فعالیت‌ها منوط به تخصیص بودجه باشد و عملاً به همین دلیل بخشی از فعالیت‌ها که عمده آن هم در حوزه فرهنگ و پژوهش خلاصه می‌شود، ایت‌ر بماند. با این حال به نظر می‌رسد وضعیت بودجه کشور باعث شده دانشگاه‌ها تلاش کنند سهم درآمد‌هایشان را افزایش دهند. خطیبی می‌گوید: «تلاش کردیم وابستگی دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی را به بودجه کاهش دهیم. در همین راستا نیز درآمد اختصاصی دانشگاه‌ها ۴ هزار میلیارد تومان به ۱۷ هزار میلیارد تومان رسیده است. از طرف دیگر آمارها نشان می‌دهد روند اعتبارات درآمد اختصاصی دانشگاه‌ها طی دو سال اخیر رشد قابل توجهی داشته باشد، به طوری که اسام سهم درآمد‌ها با رشد ۷۳ درصدی نسبت به سال قبل مواجه شده است. البته این میزان در سال ۱۴۰۲ رشد ۴۸ درصدی را تجربه کرده بود، با این حال به نظر می‌رسد متولیان آموزش عالی به این نتیجه رسیده‌اند که دانشگاه‌ها باید به سمت درآمدزایی حرکت کنند.»

سال	درصد رشد نسبت به سال قبل
۱۴۰۳	۷۳
۱۴۰۲	۴۸
۱۴۰۱	۳۲
۱۴۰۰	۱۴
۱۳۹۹	۱۰
۱۳۹۸	۱۴

تخصیص اعتبارات دانشگاه‌های دولتی از ۱۰۰ درصد هم فراتر رفت

چالش‌های مالی دانشگاه‌ها به ویژه طی سال‌های اخیر باعث شده تا سازمان برنامه و بودجه مجاب شود دیگر تخصیص‌های صددرصدی بودجه‌های

در این مراکز شده است. علی خطیبی، معاون اداری - مالی وزارت علوم در نخستین اجلاس روسای دانشگاه‌ها، موسسات آموزش عالی و فناوری کشور اما آمارهای قابل توجهی را از وضعیت مالی آموزش عالی ارائه داده است.

تعیین شده نمی‌تواند نیاز این مراکز را برطرف کند، اتفاقی که در نهایت تخصیص‌های بالای صددرصد را رقم زده است. یعنی عملاً دانشگاه‌ها فراتر از بودجه‌شان از سازمان برنامه و بودجه اعتبار دریافت می‌کنند. موضوعی که خطیبی هم بر آن صحنه گذاشته و می‌گوید: «سه سال است دانشگاه‌های ما کام‌شان با تخصیص‌های بالای ۱۰۱ درصدی شیرین است و امیدواریم در سال ۱۴۰۳ هم بتوانیم همین تخصیص را داشته باشیم. ما با تخصیص‌های ۱۱۵ تا ۱۲۰ درصد توانستیم هزینه‌ها را بعضاً سر به سر کنیم.»

سال	میزان تخصیص (درصد)
۱۴۰۳	۱۱۵
۱۴۰۲	۱۱۴
۱۴۰۱	۱۱۰
۱۴۰۰	۱۰۰
۱۳۹۹	۱۰۰
۱۳۹۸	۹۶
۱۳۹۷	۸۷
۱۳۹۶	۹۸
۱۳۹۵	۹۵
۱۳۹۴	۹۲
۱۳۹۳	۹۵

بدهی حق التدریسی‌ها بالاخره پرداخت می‌شود

خطیبی اما حاوی خبر خوشی هم در این نشست بود که براساس آن قرار است کمک‌های مالی به دانشگاه‌ها در آستانه سال تحصیلی جدید تریب شود. خطیبی می‌گوید: «طی چند روز اخیر یک تخصیص هزار میلیارد تومانی از سوی سازمان برنامه و بودجه به منظور بدهی تعدیه، ایاب و ذهاب و خوابگاه‌ها صورت گرفت. همچنین یک هزار میلیارد تومان هم برای تعمیر و تجهیز دانشگاه‌ها در هفته‌های گذشته واریز شده بود. نکته دیگر هم بحث بدهی حق التدریسی‌ها در دانشگاه‌ها بود و در همین راستا نیز هزار میلیارد تومان برای پرداخت حق التدریس اساتید در نظر گرفته شد و قرار است این مبلغ با حقوق شهرویری ماه پرداخت شود.»

فعالیت ۵۰۰ عضو هیات علمی معطل تخصیص اعتبار

یکی دیگر از مسائلی که در اولین نشست روسای دانشگاه‌ها در دوره جدید مطرح شد، بحث تعیین تکلیف تعداد قابل توجهی از اعضای هیات علمی بود که با وجود شرکت و قبولی آنها در فرآیند جذب اما تکلیف آنها از سال ۱۴۰۱ هنوز مشخص نشده است. خطیبی می‌گوید: «براساس فراخوان ۱۴۰۰ تا ۱۴۰۱ نزدیک به ۵۰۰ نفر از اعضای هیات علمی باید جذب می‌شدند که کارهای آنها هم انجام شده اما سازمان برنامه و بودجه جذب آنها را برای تأمین بودجه نگه داشته و طی روزهای آینده تلاش می‌کنیم این مساله را حل کنیم و جای نگرانی بابت آنها وجود ندارد.» البته این مقام مسئول انتقاداتی که از این بابت به وزارت علوم مطرح شده را قبول کرده و معتقد است: «نباید فردی که ۳ سال پیش در فراخوان شرکت و قبول هم شده، هر روز منتظر صدور حکمش بماند؛ با این حال این مساله درگیردار سازمان برنامه و بودجه و سازمان اداری و استخدامی است.»

پروژه عمرانی جدید کلید نزنید!

پروژه‌های نیمه‌تمام عمرانی هم موضوع دیگری بود که در این نشست مطرح شد. خطیبی در این باره می‌گوید: «ما در حال حاضر ۳ میلیون مترمربع فضای عمرانی نیمه‌کاره در آموزش عالی کشور داریم و اگر تمام اعتبارات عمرانی هم صددرصد تخصیص پیدا کند که این طور هم نمی‌شود و تورم هم صفر باشد، ۱۳ سال زمان نیاز داریم تا این پروژه‌ها کامل شود. حالا باید تورم را به آن اضافه کرد که وضعیت متفاوت می‌شود، با این شرایط درخواست مان آن است پروژه جدیدی در دانشگاه‌ها شروع نشود و از وزیر علوم هم درخواست می‌کنیم که موافقت نکند.»

آگهی مزایده عمومی

دانشگاه آزاد اسلامی واحد گومسار در نظر دارد اماکن زیر را از طریق مزایده به مدت یک سال به صورت اجاره و گذار نماید. لذا کلیه اشخاص می‌توانند جهت خرید اسناد مزایده به اداره تدارکات دانشگاه مراجعه نمایند.

الف) گلخانه‌های انتهای سایت مرکزی
ب) بوفه‌های سایت مرکزی، دانشکده دامپزشکی و خوابگاه‌کوثر به صورت تجمیعی
الف) آمپزشخانه سلف سرویس دانشجویی سایت مرکزی

- ۱- دانشگاه در رد یا قبول هر یک از پیشنهادات مختار است.
- ۲- هزینه آگهی روزنامه به عهده برنده مزایده است.
- ۳- مدت زمان خرید اسناد مزایده و تحویل اسناد تکمیل شده به دبیرخانه دانشگاه، ده روز کاری از تاریخ انتشار آگهی در روزنامه می‌باشد.

روابط عمومی دانشگاه آزاد اسلامی واحد گومسار

صدای نخبگان، نگاه جوانان

WWW.FDN.IR

روزنامه فرهیختگان

farhikhteganonline

FARHIKHTEGAN

مدرک تحصیلی (گواهی موقت) اینجانب شاهین امامی ینگچه فرزند عادل به کدملی ۱۵۴۰۳۵۷۶۶۷ در مقطع کارشناسی رشته معماری صادره از دانشگاه آزاد اسلامی واحد مراغه مفقود گردیده است و فاقد اعتبار می‌باشد. از یابنده تقاضا می‌شود اصل مدرک را به دانشگاه آزاد اسلامی واحد مراغه به نشانی مراغه- اتوبان شهید درختی - دانشگاه آزاد اسلامی واحد مراغه ارسال نماید.

■ ■ ■

مدرک فارغ‌التحصیلی اینجانب پریسا باقرزاده گومجانی فرزند علی به شماره شناسنامه ۱ صادره از رودسر در مقطع کارشناسی رشته مهندسی تکنولوژی نرم‌افزار صادره از واحد دانشگاهی رودسر با شماره ۲۱۰۶۲۵۹ مفقود گردیده است و فاقد اعتبار می‌باشد. از یابنده تقاضا می‌شود اصل مدرک را به دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودسر به نشانی رودسر - خیابان شهید- خیابان دانشگاه آزاد ارسال نماید.

■ ■ ■

سند خودرو کامیون ۱۹ تن سیستم بنز به شماره انتظامی ۷۴ع۵۲۶ ایران ۴۷ مدل ۱۹۷۵ شماره شاسی ۱۵۰۰۴۷ شماره موتور ۱۰۴۸۳۷ مالک محمد مهدی آجرلو کدملی ۰۰۵۲۱۳۶۸۸۴ مفقود گردیده و از درجه اعتبار ساقط می‌باشد.

■ ■ ■

آگهی مناقصه

دستگاه مناقصه گذار: دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکز
موضوع مناقصه: مرسوس و نگهداری تأسیسات برقی و مکانیکی مجتمع شهیدسلیمانی

مهلت مراجعه برای اطلاع از شرایط مناقصه و دریافت اسناد
 از تاریخ ۱۴۰۳/۰۶/۲۶ الی ۱۴۰۳/۰۷/۰۹

بابت دریافت اسناد حضوری به مدت ده روز کاری و ارائه پاکات به آدرس زیر مراجعه فرمایید.

تهران- بزرگراه ارتش - خیابان شهید سوهانی (سوهانک) - دانشگاه آزاد اسلامی تهران مرکز- ساختمان ولایت ۷- طبقه ششم- اداره کمیسیون معاملات جهت کسب اطلاعات بیشتر با کارشناس فنی به شماره ۷۳۶۸۱۲۴ تماس حاصل فرمایید.

بازدید از تأسیسات برقی و مکانیکی و دریافت فوم بازدید الزامی می‌باشد.

مهلت ارائه پاکات: تا پایان وقت اداری روز یکشنبه ۱۴۰۳/۰۷/۰۸

مدارک مورد نیاز در زمان تحویل پاکات

فیش واریزی بابت خرید اسناد به مبلغ ۷۰۰۰۰۰۰۰ ریال به حساب شماره ۰۱۱۰۱۱۴۲۰۰۶ بانک ملی شعبه اقدسیه شناسه واریز ۹۰۰۰۴۵ (غیرقابل استرداد)

محل تحویل پاکات مناقصه

تهران- بزرگراه ارتش - خیابان شهید سوهانی (سوهانک) - دانشگاه آزاد اسلامی تهران مرکز- ساختمان ولایت طبقه هشتم- اداره حراست- (پاکت‌ها به صورت لاک و مهر تحویل گردد). دانشگاه در رد یا قبول یک باهمه پیشنهادها مختار و پرداخت هزینه آگهی به عهده برنده مزایده می‌باشد.

مجری انحصاری تبلیغات دانشگاه آزاد اسلامی

کانون تبلیغاتی

سیهر جوان

۰۹۳۹۸۸۸۸۶۹۹